

**ЈАВНО ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА
СТРАТЕГИЈАТА ЗА РАЗВОЈ НА ПЛАТНИОТ СИСТЕМ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА
ЗА ПЕРИОДОТ 2013-2017 ГОДИНА**

**ОБРАЌАЊЕ НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА ЗДРУЖЕНИЕТО ЗА БАНКАРСТВО
ПРИ СТОПАНСКАТА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА, Г. ЃОРЃИ ЈАНЧЕВСКИ**

29.5.2013 година, НБРМ

Почитуван гувернер на НБРМ, Димитар Богов,
Почитуван заменику на претседателот на Владата и министер за финансии,
Зоран Ставрски,
Почитувани присутни,

Накратко ќе се осврнам на почетоците и најзначајните моменти врзани со учеството на банките во платните системи во Република Македонија и секако на Стратегијата за нивниот развој за периодот 2013-2017 година.

Со реформата на платниот промет во земјата во 2001 година банките во Република Македонија добија улога на носители на платниот промет. Оваа промена извршена во рекордно краток период значеше голем исчекор за нас, банките и претставуваше импулс за промена во дотогашниот концепт на банкарското работење, поттикнувајќи го комерцијалниот пристап и зголемената здрава конкурентност. Промената се однесуваше и на зголемување на некаматните приходи на банките, проширување на деловната мрежа, зголемување на ликвидноста и добивање сигурен, домашен извор на средства потребен за кредитирање на стопанството и граѓаните итн.

Придобивките од оваа реформа за нас, банките, се многубројни, а пред сè би ги нагласил ефектот на меѓуграничен пласман (cross selling), односно можноста покрај платниот промет да се пласираат и останатите продукти и услуги на банката, подигање на практичното знаење (know how), организациското и технолошкото знаење кај банките, поголемо запознавање со нашите клиенти, а новата улога во платниот промет за банките претставуваше и основа за развојот на другите современи банкарски продукти за нашите клиенти како: електронското банкарство, организираниот транспорт на готовина, управување со готовината, согласно со законските можности, разни видови трајни налози, банкарство ориентирано кон клиенти и друго.

Секако треба да се нагласи дека банките имаа голем напор да ги создадат сите потребни ресурсни, техничко-технолошки и други предуслови за

извршување на функцијата на носител на платниот промет, како и големите почетни и тековни трошоци. Преносот на некои некомерцијални улоги на банките, како на пример присилната наплата и слично, на банките им создаде дополнителни компликации ставајќи нè во улога на арбитер. Сметаме дека во овој дел треба да се поработи и да се изнајде подобро решение.

Од 2001 година до денес се случија повеќе значајни промени во платниот промет и платниот систем во РМ, коишто само придонесоа кон постигнувањето на целта кон која сите се стремиме, а тоа е стабилен и ефикасен платен систем, достапен за сите негови учесници, а дефинитивно свој голем придонес кон остварувањето на оваа цел има и формирањето на Националниот совет за платни системи и неговите активности.

За нас, како Здружение за банкарство, претставува исклучителна чест и задоволство што заедно со МФРМ и НБРМ го формиравме ова, пред сè, советодавно и развојно тело во 2004 година, во кое од 2011 учествуваат и претставници на Комисијата за хартии од вредност, КИБС и Касис.

Како рамноправни учесници во него за најголема придобивка ја сметаме можноста да работиме координирано и со заеднички сили на развојот на платниот систем, да учествуваме во донесувањето на стратегијата за развој и нејзиното спроведување и да покренуваме иницијативи за поттикнување на развојот на платната инфраструктура, платните инструменти и институционалната рамка.

Особени придобивки коишто ние, банките, ги чувствуваме од досегашната работа на страните вклучени во Националниот совет за платни системи беа: измената на Законот за платен промет во 2007 година, кога третманот на физичките лица се изедначи во платниот промет со правните лица, потоа поттикнување на безготовинското работење коешто придонесе за безготинската исплата на плати, пензии и други лични примања, развој на современите патишта на комуницирање со клиентите, успешната координација со извршителите, односно воспоставување образец за извршни решенија, организирање стручни обуки во што големо учество земаме и ние од банките и друго.

Работењето на ова тело покажува дека ние, најодговорните страни за квалитетен развој на платните системи, имаме постигнато висок степен на меѓусебна соработка и се стремиме кон иста цел.

За досегашното успешно делување на ова тело придонесе и усвојувањето на Стратегијата за развој на платниот систем и соодветно, Акцискиот план за нејзиното спроведување за периодот 2007-2011 година.

Денес, во мај 2013 сме тука да ја поддржиме и новата Стратегија за развој на платниот систем за периодот 2013-2017 година.

Стремејќи се кон современите текови на платните системи, ние во банкарскиот сектор, со прифаќањето на оваа стратегија, даваме поттик за натамошен развој на ова поле. Нашите очекувања се, преку исполнувањето на стратешките насоки и во духот на достигнатата успешна соработка на сите нас, да се добие уште едно повисоко ниво на развој и комплементарност со светски усвоените стандарди во ова поле, но и да се поттикне надминување на некои постојни ограничувања, пред сè во доменот на платниот промет со странство и други сегменти, коишто треба дополнително да ги доразвиеме.

Иако се за поздравување промените коишто во изминатиот период се направија за надминување на некои недоречености во начинот на кој овластените банки го вршат платниот промет со странство, сепак остана обврската на деловните банки за вршење режимска контрола, што во голем дел го отежнува платниот промет со странство, особено при одобрувањето приливи на сметките на физичките лица, државјани на Република Македонија. Поради тоа веќе инициравме формирање работна група составена од претставници од Здружението на банкарство при Стопанската комора, Министерството за финансии и Народната банка на РМ, којашто ќе предложи измени на регулативата за драстично олеснување на начинот на вршење на платниот промет, а со тоа и полесен влез на капиталот во Република Македонија.

Имајќи го сето ова предвид, имам особена чест, во име на Здружението на банкарство, да ја потпишам Изјавата за прифаќање на оваа стратегија и да дадам целосна поддршка за нејзиното натамошно исполнување и напредок.

Ѓорѓи Јанчевски,
претседател на Здружението за банкарство
при Стопанската комора на Македонија